C/2026/3915

2026.9.1.

A TANÁCS AJÁNLÁSA

(2026. július 10.)

Bulgária gazdaság-, szociál-, foglalkoztatás-, strukturális és költségvetési politikájáról

(C/2026/3915)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/9799/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2024. április 29-i (EU) 2024/1263 európai parlamenti és tanácsi rendeletre [1] és különösen annak 3. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

(1) Az (EU) 2024/1263 rendelet rögzíti, hogy a gazdasági kormányzási keret célkitűzése a rendezett és fenntartható államháztartás, a fenntartható és inkluzív növekedés, valamint a reziliencia reformok és beruházások révén történő előmozdítása, továbbá a túlzott költségvetési hiányok kialakulásának megelőzése. A rendelet értelmében a Tanács és a Bizottság az Európai Unió működéséről szóló szerződésben (a továbbiakban: EUMSZ) meghatározott célkitűzésekkel és követelményekkel összhangban többoldalú felügyeletet végez az európai szemeszter keretében. Az európai szemeszter mindenekelőtt az országspecifikus ajánlások megfogalmazását és végrehajtásának felügyeletét foglalja magában.

(2) A Bizottság 2025. november 25-én az 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet [2] alapján elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült 2026. évi jelentést, amelyben Bulgáriát nem sorolta azon tagállamok közé, amelyek vonatkozásában részletes felülvizsgálatra van szükség. A Bizottság elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást, az Európai Unióban a humán tőkéről szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást, valamint a 2026. évi együttes foglalkoztatási jelentésre vonatkozó javaslatot is, amely elemzi a foglalkoztatási iránymutatások és a szociális jogok európai pillérében foglalt elvek végrehajtását. A Tanács 2026. április 21-én elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló ajánlást [3], 2026. március 9-én pedig az együttes foglalkoztatási jelentést és a humán tőkéről szóló ajánlást.

[1] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1263 rendelete (2024. április 29.) a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024/1263, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

[2] Az Európai Parlament és a Tanács 1176/2011/EU rendelete (2011. november 16.) a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról (HL L 306., 2011.11.23., 25. o.).

[3] HL C, C/2026/2434, 2026.4.28., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.

(3) A Bizottság 2025. január 29-én közzétette a versenyképességi iránytűt, azaz az Unió globális versenyképességének fellendítését célzó, a következő öt évre szóló stratégiai keretet. A versenyképességi iránytű három transzformatív tényezőt határoz meg a fenntartható gazdasági növekedés kulcsfontosságú pilléreként: innováció, dekarbonizáció és versenyképesség, biztonság. A versenyképességi iránytű – a közzététele óta – információforrásként szolgál az európai szemeszter keretében végzett munkához, biztosítva, hogy a tagállamok gazdaságpolitikája összhangban álljon az EU stratégiai céljaival, és olyan egységes megközelítést alkot a gazdasági kormányzást illetően, amely Unió-szerte előmozdítja a fenntartható növekedést, az innovációt és a rezilienciát.

(4) 2026-ban a gazdaságpolitikai koordináció európai szemesztere továbbra is a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (RRF) ([4]) végrehajtásával párhuzamosan valósul meg, amely immár az utolsó szakaszába lépett. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek a kohéziós politikai forrásokkal együtt kulcsfontosságúak az európai szemeszter szerinti szakpolitikai prioritások teljesítéséhez, mivel a tervekkel szemben elvárás volt, hogy hatékonyan kezeljék a legutóbbi ciklusok során kiadott releváns országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások összességét vagy jelentős részét, és az európai kohéziós politika keretében finanszírozott programoknak is figyelembe kellett venniük az országspecifikus ajánlásokat. Az RRF végének közeledtével továbbra is alapvető fontosságú, hogy a tagállamok fenntartsák az RRF keretében támogatott és végrehajtott reformokat és beruházásokat, valamint építsenek azokra; ez mindenekelőtt azon reformokra és beruházásokra vonatkozik, amelyek hozzájárulnak az országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások kezeléséhez.

(5) A Bizottság 2026. június 3-án közzétette a Bulgáriára vonatkozó 2026. évi országjelentést. Ebben értékelte a 2025. évi országspecifikus ajánlások végrehajtása terén Bulgária által elért eredményeket, és számba vette a helyreállítási és rezilienciaépítési terv Bulgária általi végrehajtását. Ezen elemzés alapján a Bizottság az országjelentésben azonosította a Bulgária előtt álló legsürgetőbb kihívásokat. Emellett a jelentésben a Bizottság értékelte, hogy Bulgária milyen eredményeket ért el a szociális jogok európai pillérének végrehajtása, a foglalkoztatásra, a készségekre, valamint a szegénység és a társadalmi kirekesztődés csökkentésére vonatkozó kiemelt uniós célok elérése, továbbá az Egyesült Nemzetek Szervezete fenntartható fejlődési céljainak megvalósítása terén.

(6) A Tanács 2025. június 20-án a Bizottság értékelése és ajánlása alapján ajánlást fogadott el, amelyben jóváhagyta Bulgária nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervét ([5]). A terv a 2025–2028-as időszakot fedi le, és négy évre elosztott költségvetési kiigazítást irányoz elő. A Tanács a nettó kiadások maximális növekedési rátáira vonatkozóan a következő ajánlást tette: 2025-ben 6,2 %, 2026-ban 4,9 %, 2027-ben 4,4 %, 2028-ban pedig 4,0 %. Ez a 2024-es referenciaévhez viszonyítva a következő maximális kumulatív növekedési rátáknak felel meg: 2025-ben 6,2 %, 2026-ban 11,4 %, 2027-ben 16,3 %, 2028-ban pedig 21 %.

(7) Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja és annak következményei egzisztenciális kihívást jelentenek az Európai Unió számára. A Bizottság felkérte a tagállamokat arra, hogy összehangoltan aktiválják a Stabilitási és Növekedési Paktum nemzeti mentesítési rendelkezését a védelmi kiadások gyors és jelentős növelésére irányuló uniós erőfeszítések támogatása érdekében ([6]), és ezt a javaslatot az Európai Tanács a 2025. március 6-i ülésén üdvözölte. Bulgária kérése nyomán a Tanács 2025. július 8-án a Bizottság ajánlása alapján ajánlást fogadott el, amelyben engedélyezte Bulgária számára, hogy eltérjen a nettó kiadások ajánlott maximális növekedési rátáitól ([7]). A nemzeti mentesítési rendelkezés aktiválása által érintett időszak (2025–2028) lehetővé teszi Bulgária számára, hogy felülvizsgálja a kormányzati kiadások prioritási sorrendjét vagy növelje az államháztartási bevételeket annak érdekében, hogy a védelmi kiadások tartós megemelése középtávon ne veszélyeztesse a költségvetési fenntarthatóságot.

([4]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([5]) A Tanács ajánlása (2025. június 20.) Bulgária nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervének jóváhagyásáról (HL C, C/2025/3700, 2025.8.20., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3700/oj).

([6]) A Bizottság közleménye – A megnövekedett védelmi kiadások kezelése a Stabilitási és Növekedési Paktum keretében, Brüsszel, 2025.3.19., C(2025) 2000 final.

([7]) A Tanács ajánlása (2025. július 8.) a nettó kiadásoknak a Tanács által az (EU) 2024/1263 rendelet alapján meghatározott maximális növekedési rátájától való eltérés Bulgária számára történő engedélyezéséről (A nemzeti mentesítési rendelkezés aktiválása), (HL C, C/2025/3961, 2025.8.20., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3961/oj).

(8) Bulgária 2026. április 30-án benyújtotta az elért eredményekről szóló, 2026. évi éves jelentését ([8]), amely a nettó kiadások ajánlott maximális növekedési rátájának betartását, valamint az európai szemeszter országspecifikus ajánlásaiban megjelölt fő kihívásokra reagáló reformok és beruházások végrehajtását taglalja. 2026-ra vonatkozóan azonban nem nyújtottak be költségvetési adatokat. Bulgáriának az elért eredményekről szóló éves jelentésébe a helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtása terén tett előrehaladásról – az (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([9]) 27. cikkével összhangban – készített féléves jelentések is beépültek.

(9) A reál-GDP 2025-ben 3,1 %-kal nőtt, a HICP-infláció pedig 3,5 % volt. A Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése szerint a reál-GDP 2026-ban 2,5 %-kal, 2027-ben pedig 2,2 %-kal nő, a HICP-infláció pedig 2026-ban 4,2 %, 2027-ben pedig 2,6 % lesz.

(10) Az Eurostat által szolgáltatott adatok alapján ([10]) Bulgária GDP-arányos államháztartási hiánya a 2024. évi 3 %-ról 2025-ben 3,5 %-ra emelkedett. A hiány 2025. évi növekedése főként a közszféra béreinek – különösen a védelem és a biztonság területén történő – növekedésének és a szociális kiadások növekedésének együttes hatását tükrözi, beleértve a nyugdíjak automatikus indexálását, a nemzeti finanszírozású közberuházások és a kamatkiadások növekedését, valamint a Bulgarian Energy Holdingban nyújtott beruházási támogatásokat. Az előrejelzés zárónapján ismert szakpolitikai intézkedések alapján a Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése 2026-ra a GDP 4,1 %-ának, 2027-re pedig a GDP 4,3 %-ának megfelelő költségvetési hiányt valószínűsít. A 2026-os és 2027-es növekedés főként a közszféra béreinek és szociális juttatásainak a kompenzációs intézkedések hiányában folytatódó strukturális növekedését tükrözi.

(11) A Bizottság becslései alapján a nemzeti és az uniós finanszírozású kiadásokat egyaránt magában foglaló költségvetési irányvonal ([11]) 2025-ben expanzív volt, a GDP 2,3 %-ának megfelelő mértékben. A költségvetési irányvonal az előrejelzés szerint 2026-ban is expanzív lesz, a GDP 1,0 %-ának megfelelő mértékben, 2027-ben pedig a GDP 1,6 %-ának megfelelő mértékben restriktív.

(12) Az Eurostat által szolgáltatott adatok alapján ([12]) Bulgária GDP-arányos államadóssága a 2024 végi 23,8 %-ról 2025 végére 29,9 %-ra nőtt. Az adósságráta 2025. évi növekedése főként a Bulgarian Energy Holdingnak és a Bolgár Fejlesztési Banknak nyújtott tőkeinjekciókat tükrözi. Az előrejelzés zárónapján ismert szakpolitikai intézkedések alapján a Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése szerint a GDP-arányos államadósság 2026 végére 32,3 %-ra, 2027 végére pedig 35,5 %-ra fog növekedni.

(13) Az Eurostat adatai ([13]) alapján Bulgária védelemre fordított államháztartási kiadásai 2025-ben összesen a GDP 1,9 %-át tették ki. A Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése szerint ez az arány 2026-ban is ugyanezen a szinten marad. Ez a 2024-es referenciaévhez képest GDP-arányosan 0,6 százalékpontos növekedésnek felel meg. ([14])

([8]) Az elért eredményekről szóló 2026. évi jelentések a következő internetcímen érhetők el: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en

([9]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([10]) Az Eurostat euromutatói, 2026. április 22.

([11]) A költségvetési irányvonal az államháztartás mögöttes költségvetési pozíciójában bekövetkezett éves változás mérőszáma. Mind a nemzeti finanszírozású, mind az uniós költségvetésből finanszírozott költségvetési politikákból eredő gazdasági impulzus értékelésére irányul. A költségvetési irányvonal a következők különbözeteként mérhető: i. a középtávú potenciális növekedés és ii. a diszkrecionális bevételi intézkedéseket nem tartalmazó, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból nyújtott vissza nem térítendő támogatások (grants) által finanszírozott kiadásokat azonban tartalmazó elsődleges kiadások változása.

([12]) Az Eurostat euromutatói, 2026. április 22.

([13]) Eurostat, government expenditure by classification of functions of government (COFOG) (államháztartási kiadások a kormányzati funkciók osztályozása (COFOG) szerint).

([14]) A védelmi kiadások NATO szerinti fogalommeghatározása eltér a COFOG szerinti fogalommeghatározástól. Továbbá eltérések fordulhatnak elő a kiadások – különösen a katonai felszerelésekkel kapcsolatos kiadások – elszámolásának időpontja következtében is, mivel a NATO-n belüli jelentéstétel nem a nemzeti számlák szabályait követi az elszámolás időpontja tekintetében.

(14) Az Unió továbbra is szembesül az energiaellátási zavarok és a fokozott áringadozás kockázatával, amit tovább súlyosbítanak a globális olaj- és gázpiacokat érintő geopolitikai feszültségek. A 2022–2023-as energiaválság tapasztalatai azt mutatják, hogy a széles körű és nem célzott intézkedések jelentős költségvetési terhekkel járnak, valamint szociális és gazdasági szempontból nem hatékonyak. A közel-keleti háború 2026. februári kitörése óta Bulgária költségvetés-politikai intézkedéseket fogadott el a magas energiaárak háztartásokra és vállalkozásokra gyakorolt hatásának enyhítése érdekében ([15]). Ezek közé tartoznak az alacsony jövedelmű csoportoknak 2026 júniusáig nyújtott célzott havi támogatás, valamint a kistelepüléseket kiszolgáló személyszállító fuvarozóknak 2026-ban nyújtott célzott támogatások. A Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése szerint az említett intézkedések a költségvetést 2026-ban várhatóan a GDP kevesebb mint 0,1 %-ával fogják terhelni. A Bizottság becslései szerint, ha ezek az intézkedések 2026 végéig hatályban maradnának, költségvetési terhük 2026-ban a GDP 0,1 %-át tenné ki.

(15) A Bizottság számításai alapján Bulgária nettó kiadásai 2025-ben 12,3 %-kal nőttek. A nettó kiadások növekedése 2025-ben meghaladja az ajánlott maximális növekedési rátát, évesítve, GDP-arányosan 2,1 %-os eltérést eredményezve. Figyelemmel a nemzeti mentesítési rendelkezés által a védelmi kiadások növelése tekintetében biztosított rugalmasságra, a nettó kiadások kumulatív eltérése a GDP 1,4 %-át teszi ki.

(16) A Bizottság számításai alapján Bulgáriában a nettó kiadások 2026-ban 5,5 %-kal nőnek, a 2025. és a 2026. évet együtt vizsgálva pedig kumulatívan 18,5 %-kal. A nettó kiadások előrejelzett növekedése 2026-ban meghaladja az ajánlott maximális növekedési rátát, évesítve, GDP-arányosan 0,2 %-os eltérést eredményezve. A 2025. és a 2026. évet együtt vizsgálva a nettó kiadások előrejelzett kumulatív növekedési rátája is meghaladja az ajánlott maximális növekedési rátát, összesen GDP-arányosan 2,2 %-os eltérést eredményezve. Figyelemmel a nemzeti mentesítési rendelkezés által a védelmi kiadások növelése tekintetében biztosított rugalmasságra, a 2025. és a 2026. évet együtt vizsgálva a nettó kiadások előrejelzett kumulatív eltérése a GDP 1,6 %-át teszi ki.

(17) A Bizottság 2026. június 3-án az EUMSZ 126. cikkének (3) bekezdése szerinti jelentést ([16]) fogadott el. A jelentés a hiánykritérium tekintetében értékelte Bulgária helyzetét. 2025-ben – figyelembe véve a védelemre vonatkozó nemzeti mentesítési rendelkezés alapján a védelmi kiadásokban 2024 óta bekövetkezett növekedést – a hiány nem érte el a GDP 3 %-át. A Bizottság 2026. tavaszi előrejelzése alapján a hiány 2026-ban várhatóan meghaladja a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaértéket, figyelembe véve a védelmi kiadások 2024 óta bekövetkezett növekedését is. A jelentés arra a következtetésre jutott, hogy az összes releváns tényezőt megfelelően figyelembe véve Bulgária nem teljesítette a hiányra vonatkozó kritériumot. Ennek fényében, valamint a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság EUMSZ 126. cikkének (4) bekezdése szerinti véleményének mérlegelését követően a Bizottság javaslatot tett túlzotthiány-eljárás megindítására, azt ajánlva, hogy a Tanács a 126. cikk (6) bekezdése értelmében fogadjon el olyan határozatot, amelyben megállapítja, hogy a hiányra vonatkozó kritérium teljesítésének elmaradása miatt 2026-ban túlzott hiány áll fenn. A Tanács 2026. július 10-én Bulgáriára vonatkozóan ilyen határozatot ([17]), valamint az EUMSZ 126. cikkének (7) bekezdése szerinti, a túlzott hiány megszüntetésére irányuló ajánlást ([18]) fogadott el.

([15]) Ez a Bizottság 2026. tavaszi előrejelzésének zárónapján (2026. május 4.) fennálló helyzetet tükrözi.

([16]) A Bizottság jelentése – Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 126. cikkének (3) bekezdése szerinti jelentés, 2026. június 3., COM(2026)302 final.

([17]) A Tanács (EU) 2026/1758 (2026. július 10.) a Bulgáriában fennálló túlzott hiányról (HL L 2026/1758, 2026.9.1., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2026/1758/oj).

([18]) A Tanács (2026. július 10-én elfogadott ajánlása a Bulgáriában fennálló túlzott hiány megszüntetéséről. A Bulgáriával szembeni túlzotthiány-eljárással kapcsolatos összes dokumentum megtalálható a következő címen: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/Bulgaria_en.

(18) Bulgária kettős kihívással néz szembe: meg kell őriznie államháztartásának fenntarthatóságát, ugyanakkor javítania kell adórendszerének méltányosságát és eredményességét. A rendszer egyik fő jellemzője az adómentesség nélkül alkalmazott 10 %-os átalány jövedelemadó-kulcs, amely a maximált társadalombiztosítási járulékokkal együttesen az adóteher olyan regresszív eloszlását eredményezi, ahol a magas jövedelműek esetében az adóék valamivel alacsonyabb, mint az alacsony jövedelműek esetében. Az elmúlt években nőttek a közkiadások, különösen a nyugdíjak és a közszféra bérei terén. E növekedést gyakran rövid távú vagy ad hoc intézkedések útján finanszírozták, nem pedig stabil, strukturális intézkedésekkel. Ez csökkentette a költségvetési politika kiszámíthatóságát és növelte a költségvetési kockázatokat, különösen mivel a strukturális kiadási nyomás további formái jelennek meg. A jövőt illetően elmondható, hogy a demográfiai fejlemények várhatóan kulcsszerepet fognak játszani. A népesség elöregedése tartós nyomást fog gyakorolni a szociális kiadásokra, különösen a nyugdíjakra és az egészségügyre, amelyek emellett a megfelelőség terén is kihívásokkal is szembesülnek. Ugyanakkor a nemzeti és kollektív védelmi képességek megerősítésével kapcsolatos további kiadások valószínűleg további terhet rónak majd az államháztartásra. Szakpolitikai kiigazítások hiányában ezek a tényezők megnehezítik majd a költségvetési fegyelem fenntartását. Bulgária a bevételi oldalon is tartós strukturális kihívásokkal néz szembe. A GDP-arányos adóbevételek továbbra is jelentősen elmaradnak az uniós átlagtól, ami korlátozza Bulgária azon képességét, hogy finanszírozza a közszolgáltatásokat és a közberuházásokat. A magas adóhátralékok tovább nehezítik a bevételek beszedését. Emellett a becslések szerint az Európai Unióban Bulgária azon országok közé tartozik, ahol az árnyékgazdaság a legnagyobb, ami aláássa az adóügyi megfelelést és korlátozza bevételi kapacitását.

(19) A helyi és regionális hatóságok, a szociális partnerek, a civil társadalom szereplői és más releváns érdekelt felek szisztematikus, érdemi és időben történő bevonása továbbra is alapvető fontosságú a széles körű szerepvállalás biztosításához és ezáltal az uniós finanszírozási eszközök sikeres végrehajtásához, valamint az európai szemeszter összefüggésében is.

(20) Az Európai Regionális Fejlesztési Alapból (ERFA), az Igazságos Átmenet Alapból (IÁA), az Európai Szociális Alap Pluszból (ESZA+) és a Kohéziós Alapból (KA) nyújtott támogatásokból finanszírozott kohéziós politikai programok bulgáriai végrehajtása jól halad előre, különösen a projektek kiválasztása tekintetében. Fontos fokozni a kiválasztott projektek gyors megvalósítását biztosító erőfeszítéseket, ügyelve a gyakorlati hatásuk maximalizálására is. Ugyanakkor Bulgáriának fel kell gyorsítania az Igazságos Átmenet Alap (IÁA) végrehajtását, mivel a források folyósítása 2026 végéig esedékes. Alapvető fontosságú annak biztosítása, hogy a Bulgária által a kohéziós politikai alapok félidős felülvizsgálata során azonosított új beruházásokat – különös tekintettel azokra, amelyek a félidős felülvizsgálatról szóló rendeletben ([19]) meghatározott öt prioritáshoz kapcsolódnak – gyorsan és hatékonyan valósítsák meg.

(21) Bulgária keleti határ menti régiói további kihívásokkal néznek szembe, amelyek rontják a gazdasági és társadalmi fejlődési kilátásokat, mivel súlyosbítják a meglévő strukturális kihívásokat. Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborújának hatása fokozza a biztonsági nyomást, megzavarja a határokon átnyúló gazdasági tevékenységeket, és csökkenti a beruházások vonzerejét.

(22) Bulgária számos kihívással néz szembe a közigazgatás és a szubnacionális kormányzás működésével és kapacitásával, a közszolgáltatások digitalizációjával, az igazságszolgáltatási és korrupcióellenes kerettel, a közbeszerzés és a szabályozás minőségével, a kutatás és az innováció szintjével, az energiarendszer és az ipar dekarbonizációjával, az energiaszegénységgel, a közlekedéssel és a konnektivitással, az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciával, a munkaerő- és készséghiánnyal, a társadalmi befogadással és az egészségügyi ellátással kapcsolatban.

([19]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2025/1914 rendelete (2025. szeptember 18.) az (EU) 2021/1058 és az (EU) 2021/1056 rendeletnek a félidős felülvizsgálat keretében egyes stratégiai kihívások kezelésére irányuló egyedi intézkedések tekintetében történő módosításáról (HL L, 2025/1914, 2025.9.19., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1914/oj).

(23) A közigazgatás továbbra is kapacitáskorlátokkal küzd (különösen a szubnacionális szinten), és a jelek szerint további erőfeszítésekre van szükség a polgárok és a vállalkozások elvárásainak teljesítéséhez. Bulgáriában a legalacsonyabb a felnőttkori tanulásban részt vevő köztisztviselők aránya, ami mind nemzeti, mind szubnacionális szinten akadályozza a készségfejlesztést. Emellett az önkormányzatok állandó nehézségekkel szembesülnek az uniós finanszírozású kezdeményezések és projektek végrehajtásához szükséges képzett szakértők bevonzása és megtartása terén, ami kihívást jelent az uniós források kezelése kapcsán. A szubnacionális szintű irányítási és tervezési folyamatok széttagoltsága tovább korlátozza az uniós finanszírozású projektek hatékony irányítását, valamint a prioritások szélesebb területi stratégián belüli összehangolását. Több digitális közszolgáltatás vált elérhetővé, és azokat a vállalkozások és a polgárok rendszeresen használják, de a digitális kormányzás infrastruktúrai által kínált lehetőségeket a nagy fokú adminisztratív összetettség és a kevéssé felhasználóbarát jelleg miatt ez idáig még nem használták ki teljes mértékben. E hiányosságok orvoslása érdekében a legfontosabb fennmaradó prioritások a következők: a kormányzás szintjei közötti interoperabilitás biztosítása, a belső munkafolyamatok egyszerűsítése és digitalizálása, valamint a végponttól végpontig terjedő online közszolgáltatások nyújtásának kiterjesztése. Folyamatban vannak a szabályozás egyszerűsítésére, a szabályozási eszközök javítására és az adminisztratív terhek csökkentésére irányuló erőfeszítések, de ezek hatása ez idáig még nem hozott kézzelfogható eredményeket. Az egységes piac szabályozási és adminisztratív akadályai hatással vannak az Európai Gazdasági Térségen belüli árukereskedelemre (beleértve a határokon átnyúló logisztikai láncokat), valamint a szabadfoglalkozású tevékenységek végzésére és a vállalkozások letelepedésére.

(24) A korrupciós ügyekben folytatott büntetőeljárások megerősítése továbbra is kulcsfontosságú a jogállamiságon alapuló stabil és kiszámítható gazdasági környezet fenntartásához. Bulgária még nem ért el stabil eredményeket a korrupció kivizsgálása és büntetőeljárás alá vonása terén – különösen a magas szinten elkövetett korrupciós ügyek esetében. A korrupcióellenes bizottságot szabályozó, 2023-ban bevezetett jogi keret nem biztosította a testület politikai függetlenségét; a jogi keretet 2026-ban, a korrupcióellenes bizottság új vezetésének kinevezése előtt hatályon kívül helyezték. Bulgária lépéseket tett a felülvizsgált korrupcióellenes jogi kerettel kapcsolatban, mégpedig azáltal, hogy új törvényt fogadott el a közhivatalt betöltő személyek körében tapasztalható korrupció elleni küzdelemről. Ezenkívül a Legfelsőbb Bírói Tanácsnak – mint az igazságszolgáltatás önigazgatási testületének – a függetlensége és eredményes működése elengedhetetlen mind a bíróságok, mind az ügyészség megfelelő működéséhez, különösen a magas szinten elkövetett korrupcióhoz kapcsolódó ügyekben. A Legfelsőbb Bírói Tanács 2022 óta lejárt megbízatással működik, ami negatívan befolyásolja legitimitását, és megakadályozza egyes feladatainak ellátásában, például az új főügyész kinevezésében. Tekintettel arra, hogy az ügyészség vezető szerepet tölt be a bűnügyi nyomozások lefolytatásában, az ország korrupcióellenes erőfeszítéseit támogathatja az is, ha orvosolják a Legfelsőbb Bírói Tanács működésével kapcsolatos hiányosságokat.

(25) A közbeszerzés strukturális irányításának és végrehajtásának hiányosságai továbbra is korlátozzák a versenyképességet. A közbeszerzések során közvetlenül odaítélt részek és az egyetlen ajánlattevővel lefolytatott eljárások növekvő aránya, valamint a sikertelen vagy felmondott szerződések jelentős száma eltántorítja a vállalkozásokat a részvételtől, továbbá oda vezet, hogy a vállalkozások bizalma sérül, és kevésbé látják méltányosnak a folyamatot. Bár a helyreállítási és rezilienciaépítési terv keretében sor került az eljárást érintő bizonyos javításokra, a strukturális kihívások kezeléséhez az irányítási struktúra további felülvizsgálatára, a biztosítékok megerősítésére, a közbeszerzési szervek közötti együttműködés megerősítésére, valamint az érintett ügynökségek kapacitásának és szakértelmének növelésére van szükség. Bulgária tett bizonyos lépéseket egyes szabályozó hatóságok megbízatásának megújítása érdekében, de a függetlenségükkel kapcsolatos aggályok továbbra is megoldatlanok. Az erőforrások szűkössége és az indokolatlan politikai befolyás kedvezőtlen hatással van szabályozási eredményeik minőségére. A szabályozó szervek piaci szereplőktől való függetlenségének biztosítékai továbbra sem elégségesek, különösen például az energiaágazatban, ahol az állami tulajdonú vállalatok jelentős befolyással rendelkeznek. Az igazságszolgáltatást illetően megjegyzendő, hogy a Legfelsőbb Bírói Tanács Felügyeletének működésével, valamint a politikai befolyás kockázatával kapcsolatos aggályok továbbra is fennállnak, mivel e szerv megbízatása 2020-ban lejárt, és annak megújítására nem került sor.

(26) Bulgária kutatási és innovációs rendszere továbbra is jelentős kihívásokkal néz szembe: a K+F-be történő köz- és magánberuházások szintje jóval elmarad az uniós átlagtól, az intézményi környezet pedig széttagolt, ami korlátozza a hatékonyságot, amint azt a szakpolitika-támogató eszközről szóló jelentés is ismerteti. Az irányítási keretben – többek között a kutatásról és innovációról szóló törvény elfogadásával, valamint az Innovációs és Kutatási Tanács létrehozásával – elért eredmények ellenére továbbra is szükség van a következetes és egyértelmű végrehajtásra. Emellett a kutatóhelyek és a felsőoktatási intézmények intézményi megbízatása továbbra sem egyértelmű, és a kutatási tevékenységek túlságosan a fővárosi régióban koncentrálódnak, ami súlyosbítja a regionális egyenlőtlenségeket. Némi javulás tapasztalható, ennek ellenére a kutatási eredmények kereskedelmi hasznosítását hátráltatják a tudományos körök és az üzleti szféra közötti gyenge kapcsolatok, valamint a technológiatranszfer kevésbé fejlett ökoszisztémája. Jóllehet a kohéziós politikai alapok támogatnak egy új technológiatranszfer-központot, és a kkv-k digitális átalakulása terén fokozatos javulás tapasztalható, az innovációs hatás fokozása érdekében a K+F területén több köz- és magánberuházásra és ugyanakkor egyértelműbb intézményi megbízatásokra, továbbá megerősített kereskedelmi hasznosítási mechanizmusokra van szükség.

(27) Bulgária nagykereskedelmi villamosenergia-árai továbbra is a legmagasabbak között vannak az Unióban. Bár a villamosenergia-termelésben történt némi előrelépés a fosszilis tüzelőanyagoktól való függés csökkentése terén, az energiavásárlási megállapodások és a széntüzelésű erőműveket közvetlenül támogató közszolgáltatási kötelezettségek fokozatos megszüntetése miatt a bolgár villamosenergia-rendszer továbbra is függésben van: ezekkel az erőművekkel képes kielégíteni a keresletet. A napenergia-termelési kapacitások jelentős mértékű kiépítéséhez nem társult a szárazföldi és tengeri szélenergia-kapacitások egyenértékű kiépítése, annak ellenére sem, hogy Bulgária rendelkezik ilyen potenciállal. A nagy akkumulátoros tárolási kapacitások várható kiépítése – a korszerűsítést és további kapacitást igénylő elosztóhálózatok megerősítésével együtt – rugalmasabb és dekarbonizáltabb villamosenergia-ellátást tehet lehetővé. A kereslet rugalmasságának javulásával a lakossági kiskereskedelmi árak jobban igazodnának a nagykereskedelmi árjelzésekhez, valamint tovább fejlődne az intelligens fogyasztásmérés. A fosszilis tüzelőanyagoktól való függés csökkentéséhez és a villamosenergia-rendszer dekarbonizációjához rugalmas kínálatra és keresletre van szükség, ami megfizethetőbb villamosenergia-árakat eredményez, valamint további megújuló energiaforrásokkal/alacsony szén-dioxid-kibocsátás mellett történő energiatermelést és jobb hálózatokat. A Bulgarian Energy Holdingnak – amely az alacsony szén-dioxid-kibocsátású energiatermeléssel (nukleáris energia, vízenergia termelésével) foglalkozó bolgár állami tulajdonú vállalatokat, a fosszilis tüzelőanyaggal működő eszközöket (széntüzelésű erőmű és szénbányászat, valamint földgázeszközök) és szabályozott eszközöket, vagyis az átvitelirendszer-üzemeltetőket foglalja magában – reformra van szüksége az átláthatóság javítása és a széneszközök kereszttámogatásával kapcsolatos aggályok eloszlatása érdekében. Ez a reform lehetővé tenné a szabályozott eszközök – különösen a villamosenergia-piaci átvitelirendszer-üzemeltetők – számára, hogy fő tevékenységükre összpontosíthassanak, valamint támogatná a szénipari tevékenységekről való átállást, ezáltal csökkentve a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőséget.

(28) A bulgáriai távfűtési rendszerek továbbra is földgázzal és más, üvegházhatású gázokat kibocsátó tüzelőanyagokkal működnek. Bár előrelépés történt a villamosenergia-termeléshez használt fosszilis tüzelőanyagoknak nyújtott támogatásának fokozatos megszüntetése terén, továbbra sem kezelik a távfűtésre fordított támogatások kérdését, amelyek esetében a 2030 előtti időszakban nem terveznek fokozatos kivezetést. A fosszilis tüzelőanyagokhoz nyújtott azon támogatások kivezetését lehetne prioritásnak tekinteni, amelyek nem az energiaszegénységet célozzák, és nem is a valódi energiabiztonsági problémákat kezelik, amelyek hátráltatják a villamosítást, és nem kulcsfontosságúak az ipari versenyképesség szempontjából. A távfűtési hálózatokat ellátó kapcsolt energiatermelő létesítmények átvételi árai meghosszabbítják a fosszilis tüzelőanyagokon alapuló hőtermelés gazdasági életképességét, és késleltetik a termelési és hálózati eszközök magas hatékonysági normák szerinti korszerűsítését. E díjak reformja költségvetési mozgásteret teremtene, amely a távfűtés dekarbonizációja és az energiaszegény háztartások célzott támogatása érdekében lenne kihasználható.

(29) Az energiaszegénység továbbra is strukturális kihívást jelent Bulgáriában, amelyet a leginkább rászorulókat célzó támogatási mechanizmusok hiánya okoz; ennek következtében jóval az uniós átlag fölött van azoknak az embereknek az aránya, akik nem tudják megfelelően fűteni otthonukat. A támogatás jelenleg olyan átfogó intézkedésekre összpontosít, mint például az egyetemesen alacsony szabályozott kiskereskedelmi villamosenergia-árak és a távfűtési hálózatokat ellátó kapcsolt energiatermelő létesítmények átvételi árai, miközben a célzott segítségnyújtás terén továbbra is lemaradás tapasztalható. A költségvetési források nem hatékony felhasználása éppen a leginkább veszélyeztetett helyzetben lévő háztartásokat hozza rosszabb helyzetbe. Ez rávilágít arra, hogy az energiaszegénységet megfelelő, célzott szakpolitikai intézkedések kidolgozásával kell kezelni.

(30) Annak ellenére, hogy történt korlátozott előrelépés az ipar energiahatékonyságának javítása terén, az ipari felhasználók energiafogyasztásának további csökkentése továbbra is kritikus fontosságú, mivel Bulgária feldolgozóiparának energiaintenzitása továbbra is a négy legmagasabb között van az Unióban. Emellett az ipari üvegházhatásúgáz-kibocsátás jelentős része (45 %, szemben a 35 %-os uniós átlaggal) nem energiával kapcsolatos folyamatokból származik, ami rávilágít arra, hogy olyan átfogó dekarbonizációs intézkedésekre van szükség, amelyek túlmutatnak a puszta energiahatékonyságon. Az ipari dekarbonizáció felgyorsítása – különösen a magas kibocsátású feldolgozóipari ágazatokban – hozzájárulna a versenyképesség fokozásához, miközben csökkentené a nagymértékű üvegházhatásúgáz-kibocsátással járó erőforrásoktól és energiától való függőséget.

(31) A közlekedés továbbra is azon ágazatok közé tartozik, amelyek 2023-ban a legnagyobb ÜHG-kibocsátást okozták Bulgáriában; mindeközben az elektromos járművek elterjedése továbbra is jelentősen elmarad az uniós átlagtól: 2024-ben 0,56 % -os mértékű volt. A töltőinfrastruktúra kiépítése lassan halad; a 2030-ra előírt elektromos töltőinfrastruktúra kevesebb mint 15 %-ának kiépítésére kerül sor. A tömegközlekedési infrastruktúra hiánya konnektivitási kihívásokhoz vezet, különösen az északi régióban. További intézkedésekre van szükség a tömegközlekedésbe történő infrastrukturális beruházások felgyorsítása, a vasúti infrastruktúrának – többek között az ERTMS villamosítása révén – történő korszerűsítése, valamint az elektromos járművek töltőinfrastruktúrájának bővítése érdekében, a közúti közlekedésbiztonsági intézkedések hatékony érvényesítése és az északi régió összeköttetésének, illetve a határokon átnyúló összeköttetések javítása, valamint a TEN-T befejezése mellett.

(32) Bulgária továbbra is ki van téve az egyre nagyobb éghajlati kockázatoknak (különösen az árvizeknek, az aszályoknak és a csökkenő vízszinteknek), amelyek kihívást jelentenek az ország gazdasági és társadalmi rezilienciája szempontjából. Az éghajlatváltozás a közlekedési infrastruktúra nagy fokú sebezhetőségére világít rá. A vízügyi infrastruktúra továbbra is gyenge minőségű: nagyon magas a veszteség, és a szennyvízkezelési előírásoknak való megfelelés szintje jóval elmarad az uniós követelményektől, ami a víz- és hulladékgazdálkodás tartós hiányosságaira enged következtetni. A nemzeti alkalmazkodási keretprogram alapot biztosít a fellépéshez, de végrehajtása továbbra is egyenetlen a széttagolt éghajlat-politikai irányítás és a szélesebb körű intézményi hiányosságok (többek között a kötelező éghajlati kockázatértékelések hiánya) miatt. A további – többek között a kohéziós politika által támogatott – intézkedések célja a víz- és hulladékinfrastruktúra javítása és az éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliencia megerősítése. A beruházások szintje azonban továbbra is az uniós átlag alatt marad, miközben a természetalapú megoldások elterjedése és az éghajlattal kapcsolatos kockázatokkal szembeni biztosítási fedezet továbbra is korlátozott, ami kedvezőtlen hatással van az erőforrások fenntartható felhasználására és az általános rezilienciára, beleértve a tengeri ökoszisztémák rezilienciáját is.

(33) Tekintettel arra, hogy a humán tőke döntő szerepet játszik az Unió versenyképességének és stratégiai autonómiájának fokozásában, a Tanács 2026-ban azt ajánlotta, hogy a tagállamok hozzanak intézkedéseket azoknak a humán tőkével kapcsolatos strukturális kihívásoknak a készségek, valamint az oktatás és a képzés területén való sürgős kezelése érdekében, amelyek akadályozzák a versenyképességet. A Bulgáriának címzett 2026. évi országspecifikus ajánlások hozzájárulhatnak az Európai Unióban a humán tőkéről szóló tanácsi ajánlás végrehajtásához.

(34) Az, hogy Bulgária az alapkészségek terén gyengén teljesít, a humán tőke fejlesztését és a versenyképességet korlátozó strukturális kihívásokra enged következtetni. A 15 éves bolgár fiatalok mintegy fele nem rendelkezik minimális jártassággal sem az alapkészségek terén; ez az arány körülbelül kétszerese az uniós átlagnak. Az alulteljesítés az iskolai tantervekkel és az oktatás minőségével kapcsolatos kihívásokkal áll összefüggésben. Nem kellő mértékben alkalmaznak kompetenciaalapú, tanulóközpontú megközelítéseket, és túlságosan a háttérbe szorul az alapkészségek fejlesztése, a természettudományi, technológiai, műszaki tudományos és matematikai kompetenciákkal együtt. A kisgyermekkori nevelésben és gondozásban való részvétel továbbra is alacsony szintű és egyenetlen a különböző régiókban, ami nehezíti a korai tanulást és hozzájárul az egyenlőtlenségekhez. Különösen érintettek a hátrányos helyzetű csoportok, köztük a roma gyermekek. A közelmúltbeli erőfeszítések ellenére Bulgária felsőoktatása továbbra is jelentős kihívásokkal néz szembe a magasan képzett tehetségek fejlesztése terén, különösen a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika területén, ami hatással van a termelékenységre és az innovációra. A közelmúltbeli erőfeszítések ellenére az oktatás minőségét továbbra is hátrányosan érinti a tanárhiány, különösen a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika területén, az elégtelen és nem célzott szakmai fejlődési lehetőségek, valamint a teljesítmény és a díjazás közötti gyenge kapcsolat.

(35) Bulgária munkaerőpiacára 2025-ben is a szűkösség volt jellemző: a foglalkoztatási ráta 77 %-ra nőtt, ami alig valamivel van az uniós átlag fölött. Ugyanakkor az általános foglalkoztatás három egymást követő évben csökkent, összhangban a nagyobb léptékű demográfiai tendenciákkal; mindeközben a munkanélküliség történelmi mélyponton, 3,5 %-on maradt. A munkaerőhiány a gyengébb kereslet bizonyos jelei ellenére továbbra is fennállt, és a munkáltatók továbbra is arról számoltak be, hogy több mint 230 000 további munkavállalóra lenne szükség. Továbbra is jelentősek a regionális különbségek: a legjobban és a legrosszabbul teljesítő régiók közötti foglalkoztatási különbség több mint 10 százalékpontos. A nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülő (NEET) fiatalok aránya az uniós átlaghoz képest továbbra is magas, különösen a fogyatékossággal élők és a romák körében. A veszélyeztetett csoportok esetében is egyenetlenek maradtak a munkaerőpiaci eredmények: a fogyatékossággal élők esetében megfigyelhető foglalkoztatási különbség továbbra is nagymértékű volt, és az elmúlt években elért jelentős előrelépés ellenére a romák foglalkoztatása továbbra is az országos átlag alatt maradt, míg a nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülő fiatalok aránya a fiatal romák körében továbbra is magas maradt: 46 %-on állt.

(36) A szakemberhiány továbbra is akadályozza a versenyképességet. Bár a legalább alapvető digitális készségekkel rendelkezők aránya 2025-ben nőtt, továbbra is messze elmaradt az uniós átlagtól, ami korlátozta a munkaerőpiaci teljesítményt és az online szolgáltatásokhoz való hozzáférést, ugyanakkor a nagyobb társadalmi és regionális különbségek kockázatát is magában hordozta. Az IKT-szakemberek aránya valamivel az uniós átlag alatt van, és a mesterséges intelligenciának a vállalkozásokban való elterjedése továbbra is szerény mértékű volt. A szakképzési reformok folyamatban lévő bevezetése és a felső középfokú szakképzésben való viszonylag magas szintű részvétel ellenére a tartós strukturális munkaerőhiány továbbra is rontja az eredményeket, mivel a szakképzésben végzettek foglalkoztatási rátája továbbra is az uniós átlag alatt van, és nem igazodik megfelelően a munkaerőpiaci kereslethez. Bulgária továbbra is jelentősen elmarad az uniós átlagtól a felnőttkori tanulásban való részvétel aránya tekintetében, ami többek között a foglalkoztatott felnőttek körében is megfigyelhető. E kihívások kezelése hozzájárulna a munkahelyek minőségének javításához is.

(37) Bulgária továbbra is strukturális kihívásokkal néz szembe a szegénység visszaszorítása, az egyenlőtlenség és a szociális védelem terén. A szociális védelmi rendszert megerősítette a foglalkoztatást helyettesítő támogatás rendszerének reformja, amelyet a háztartások jövedelmét támogató és a társadalombiztosítás finanszírozási alapját megerősítő bérnövekedés egészített ki. A reform által a megfelelőségre és lefedettségre gyakorolt hosszú távú hatásnak az értékelésére ez idáig még nem került sor. A szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettek aránya csökkent, de továbbra is magas, különösen a veszélyeztetett csoportok esetében, ami azt jelzi, hogy a szociális transzferek korlátozott hatást gyakorolnak a szegénység elleni küzdelemre. A dolgozói szegénységi ráta csökkent, de továbbra is a legmagasabb az Unióban. A szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettek aránya különösen magas volt a romák körében (78,3 %) és a fogyatékossággal élő személyek esetében (43,8 %), és a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettek aránya a gyermekek között is jóval meghaladja az uniós átlagot. A szociális szolgáltatások minőségével és feltérképezésével kapcsolatos célzott reformoknak köszönhetően javult a szociális szolgáltatások hozzáférhetősége, megfizethetősége és minősége, ami előrelépést jelent az intézményesített ellátásról a közösségi és az otthoni ápolás-gondozásra való átállás terén. Mindazonáltal a szociális szolgáltatások – különösen a tartós ápolás-gondozás – iránti igény továbbra is magas, és továbbra is vannak kihívások. A társadalom gyors elöregedése tovább súlyosbítja az idősgondozás iránti megnövekedett kereslet és a munkaerőhiány jelentette kihívást ([20]).

(38) Bulgária továbbra is jelentős akadályokkal szembesül az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés terén, ami negatív hatással van a várható élettartamra, valamint a megelőzhető, illetve a kezelhető okok miatti halálozási arányokra. Az egészségügyi rendszer továbbra is erősen kórházközpontú, és a kiadások igen alacsony részét fordítják a járóbeteg-szakellátásra, az alapellátásra és a betegségmegelőzésre, a kórházi ágyak magas száma, a kórházi elbocsátások magas aránya, valamint a viszonylag alacsony kihasználtság és a kórházi tartózkodás viszonylag alacsony átlagos ideje ellenére is. A fizetési modell az egyéni igényekhez igazított ellátás helyett a szabványosított kórházi kezelést ösztönzi. Ugyanakkor a hozzáférést tovább korlátozza az egészségügyi szakemberek (különösen az ápolók) hiánya és egyenlőtlen eloszlása, amelyhez a munkaerő elöregedése is járul. Az igénybe vevő általi közvetlen kifizetések magas aránya továbbra is a hozzáférés jelentős akadálya, mivel az Unión belül Bulgáriában a legmagasabb az ilyen kifizetések aránya az összes egészségügyi kiadáson belül, miközben a járóbeteg-szakellátásra fordított magánkiadások aránya is magas. Az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést tovább akadályozza, hogy az az e-egészségügyi szolgáltatásokat a betegek és az egészségügyi szakemberek lassan és egyenetlenül veszik igénybe.

([20]) SWD(2026) 122 – Second-stage country analysis on social convergence in line with the Social Convergence Framework (SCF), 2026 (A társadalmi konvergenciával kapcsolatos keretnek megfelelően a társadalmi konvergenciára vonatkozóan elvégzett második szakaszos országelemzés).

(39) Az euroövezeti tagállamok gazdaságai közötti szoros összefonódásokra és a gazdasági és monetáris unió működéséhez való együttes hozzájárulásukra tekintettel a Tanács 2026-ban azt ajánlotta, hogy az euroövezeti tagállamok tegyenek intézkedéseket – többek között helyreállítási és rezilienciaépítési terveik keretében – az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló 2026. évi ajánlás végrehajtása érdekében. Bulgária esetében az 1. ajánlás az euroövezetre vonatkozó első, második és harmadik ajánlás végrehajtásához, a 2. ajánlás az euroövezetre vonatkozó negyedik ajánlás végrehajtásához, a 3. ajánlás az euroövezetre vonatkozó hetedik és kilencedik ajánlás végrehajtásához, a 4. ajánlás az euroövezetre vonatkozó hetedik ajánlás végrehajtásához, az 5. ajánlás pedig az euroövezetre vonatkozó ötödik ajánlás végrehajtásához járul hozzá.

AJÁNLJA, hogy Bulgária 2026-ban és 2027-ben tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. A túlzott hiány megszüntetése érdekében igazodjon a nettó kiadásoknak a Tanács által 2026. július 10-én ajánlott maximális növekedési rátájához, ugyanakkor használja ki a Tanács által aktivált nemzeti mentesítési rendelkezés által nyújtott rugalmasságot. Összességében fokozza a védelmi és biztonsági kiadásokat és készültséget, ugyanakkor biztosítsa az államadósság fenntarthatóságát és a kiadások hatékonyságát, és fokozatosan igazítsa ki a költségvetést a strukturálisan magasabb védelmi kiadások fenntartása érdekében. Biztosítsa, hogy az energiaár-emelkedés hatásának enyhítése érdekében hozott intézkedések ideiglenesek legyenek, a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások védelmére vagy az energiaigényes vállalkozások szükségleteinek kezelésére irányuljanak, és megőrizzék az energiamegtakarításra irányuló ösztönzőket, továbbá az intézkedések költségvetési terhei összeegyeztethetők legyenek az uniós költségvetési keretrendszer szerinti kötelezettségvállalásokkal. Hozzon intézkedéseket az árnyékgazdaság kezelésére, többek között a jövedelembevallás elégtelen szintjét, illetve elmaradását ösztönző tényezők visszaszorításával, továbbá javítsa az adórendszer méltányosságát és bevételtermelő kapacitását. Erősítse meg az adók beszedését, többek között a hátralékok behajtásának javításával, az adóügyi megfelelés támogatásával és a bevételi alap kiszélesítésével.

2. Biztosítsa a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében megvalósuló reformok és beruházások folytonosságát. Fokozza a kohéziós politikai programok végrehajtására irányuló erőfeszítéseket, adott esetben a kohéziós politikai keret félidős felülvizsgálata keretében elfogadott stratégiai prioritásokhoz történő forrásátcsoportosításokra és rugalmassági mechanizmusokra építve. Kezelje az EU keleti külső határán fekvő régiókat érintő egyedi társadalmi-gazdasági, biztonsági és polgári felkészültségi kihívásokat, beleértve a kettős felhasználású infrastruktúrába való beruházás szükségességét is.

3. Javítsa a közigazgatás működését (különösen szubnacionális szinten) a szabályozás egyszerűsítése és a szabályozási eszközök javítása, a munkafolyamatok és szolgáltatások észszerűsítése és digitalizálása, a kormányzati szintek közötti interoperabilitás növelése, valamint a köztisztviselők készségeinek továbbfejlesztése révén. Tegye eredményesebbé a korrupcióellenes intézkedéseket, különösen a magas szinten elkövetett korrupcióval kapcsolatos ügyekben, többek között a Legfelsőbb Bírói Tanács függetlenségének és eredményes működésének a megerősítése révén. Emelje a közbeszerzési eljárások színvonalát és javítsa eredményességüket, továbbá erősítse a szabályozó hatóságok függetlenségét és működését. Növelje az állami K+F beruházások hatását és eredményességét.

4. Folytassa a villamosenergia-rendszer dekarbonizációját, és csökkentse a fosszilis tüzelőanyagokon alapuló energiatermeléstől való függést, többek között a szélenergia felhasználásával történő villamosenergia-termelés bevezetésének előmozdításával, a kereslet és a kínálat rugalmasabbá tételének lehetővé tételével, a villamosenergia-hálózati infrastruktúra elosztási szintű korszerűsítésével, valamint az energiaágazatban működő állami tulajdonú vállalatok vállalatirányításának az átláthatóság javítása érdekében történő reformjával. Mozdítsa elő a távfűtési rendszerek korszerűsítését úgy, hogy fokozatosan kivezeti a fosszilis tüzelőanyagok támogatását. Célzott intézkedésekkel kezelje az energiaszegénységet. Ösztönözze az ipar dekarbonizációját. Mozdítsa elő a tiszta városi közlekedés, tömegközlekedés és vasúti közlekedés kiépítését, többek között a szükséges infrastruktúra és a konnektivitás fejlesztésére irányuló beruházásoknak az északi régióban történő felgyorsításával. Javítsa az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát és a vízgazdálkodás rezilienciáját, továbbá a hulladékgazdálkodást.

5. Erősítse meg a kompetenciaalapú tanulást. Emelje tovább az oktatás színvonalát a tanárok igényeken alapuló képzésével. Javítsa az oktatás és a képzés minőségét, munkaerőpiaci relevanciáját és inkluzivitását. Növelje az alulreprezentált csoportok foglalkoztatását. A versenyképesség fokozása érdekében erősítse meg a készségek elsajátítását, beleértve a felnőttkori tanulást is. Kezelje a társadalmi kirekesztődést az integráltabb foglalkoztatási és szociális szolgáltatásokhoz és a közösségi alapú tartós ápolás-gondozáshoz való hozzáférés javítása, valamint a foglalkoztatást helyettesítő eredményesebb támogatás révén. Erősítse meg az egészségügyi rendszer eredményességét és hozzáférhetőségét, többek között azáltal, hogy forrásokat csoportosít át a kórházi ellátásról a járóbeteg-szakellátásra, visszaszorítja az igénybe vevő általi közvetlen fizetést, valamint kezeli a hiányokat és az egészségügyi szakemberek egyenlőtlen eloszlását az országban.

Kelt Brüsszelben, 2026. július 10-én.

a Tanács részéről

az elnök

S. HARRIS